

וידבר משה אל ראשי המטות

ביאור בדרך אפשר

1 (ב) וְהֶעֱנִין לפי התוכן הפנימי של הדברים הוא, דְּהִגָּה יְדוּעַ מאמר
 2 חכמינו ז"ל במדרש שְׁנַתְאָה הַקָּב"ה הקדוש ברוך הוא לְהִיּוֹת לוֹ
 3 דִּירָה בְּתַחְתּוֹנִים⁷, וְהִינּוּ, שֶׁהַפְּנֹנָה והמטרה של בריאת העולם
 4 היא שְׁתַּהֲיֶה הַדִּירָה מקום משכן לאלוקות שבו תהיה גילוי והשראת
 5 השכינה לְמַטָּה בעולם הזה התחתון
 6 דְּוָקָא, שְׁלַכְן צְרִיכִים בְּנֵי 1
 7 יִשְׂרָאֵל לְעִסּוֹק בְּעִנְיֵי הַמַּטָּה 2
 8 ולבוא במגע עם דברים גשמיים
 9 וחומריים כְּדֵי לְבַרְרָם להפריד בין
 10 הטוב והרע המעורבים בהם יחד
 11 ולהעלות את הטוב וּלְזַכְּכֶם לעשות
 12 את הדברים הגשמיים מזוככים
 13 ומעודנים יותר. וּמִזָּה מוּבָן, מאחר
 14 שעל האדם להתעסק עם דברים
 15 גשמיים כדי לזככם ולהעלות אותם,
 16 מובן שְׁלֹא צְרִיף לְהִיּוֹת עֲנִין
 17 הַנְּדָרִים שאדם אוסר על עצמו
 18 דברים שונים בעולם הזה, שְׁהוּא
 19 עֲנִין הַפְּרִישׁוֹת והתרחקות
 20 מגשמיות העולם, כְּמֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ
 21 ז"ל⁸ נְדָרִים סִיג לְפָרִישׁוֹת, כִּי
 22 כְּאֲשֶׁר פּוֹרֵשׁ מִדְּבָרִים
 23 הַמּוֹתָרִים ולא מתעסק בהם ונהנה
 24 מהם, הָרִי אֵינוֹ מְבָרָם
 25 וּמְזַכְּכֶם הזאת בניגוד למטרה
 26 הבריאה שהאדם כן יבוא במגע עם
 27 הגשמיות ויהפוך את ה'תחתונים'
 28 דווקא להיות 'דירה' ומשכן לה.
 29 וּכְדוּעַ תּוֹרַת הַבְּעַל-שֵׁם-
 30 טוֹב⁹ עַל הַפְּסוּק¹⁰ כִּי תִרְאֶה
 31 חֲמוֹר שׁוֹנֵאָף וְגו' רובץ תחת
 32 משאו וחדלת מעזוב לו יעלה בדעתך
 33 שלא לסייע לו בפריקת המשא מעל
 34 החמור, אומרת לך התורה עֲזוּב תַּעֲזוּב עֲמוֹ וכן תסייע לו, ופירש הבעל
 35 שם טוב (להלן, מתוך "היום יום...", "כ"ח שבט: כי תראה חמור - כאשר
 36 תסתכל בעיון טוב בהחומר שלך שהוא הגוף, תראה - שונאך - שהוא שונא
 37 את הנשמה המתנגעת לאלקות ורוחניות, ועוד תראה שהוא - רובץ תחת
 38 משאו - שנתן הקדוש ברוך הוא להגוף שיוזכך על ידי תורה ומצוות והגוף
 39 מתעצל בקיומם. ואולי יעלה בלבבך - וחדלת מעזוב לו - שיוכל לקיים
 40 שליחותו, כי אם תחילת בסיגופים לשבור את החומריות, הנה לא בוז הדרך
 41 ישכון אור התורה, כי אם - עזוב תעזוב עמו - לברר את הגוף ולזככו ולא
 42 לשברו בסיגופים. ומדברי הבעל-שם-טוב מובן שְׁפִסְדָּר הַעֲבוּדָה שהסדר

ביאור בדרך אפשר

43 הנכון והרצוי בעבודת ה' אֵינוֹ בְּאֹפֶן שֶׁל שְׁבִירַת הַחֲמִירוֹת
 44 וביטולה באמצעות סיגופים ופרישות מענייני העולם הזה מתוך כוונה 'לשבור'
 45 את החומריות, אֲלֵא אֲדַרְבָּהּ, הסדר הנכון והרצוי בעבודת ה' הוא עֲזוּב
 46 תַּעֲזוּב עֲמוֹ, לעזור לגוף לבצע את המוטל עליו הִינּוּ שֶׁהַעֲבוּדָה
 47 עבודת ה' כראוי צְרִיכָה לְהִיּוֹת לא
 48 מתוך התנגדות לגוף ו'שבירת' הגוף
 49 אלא יחד עם הגוף וּנְפִשׁ
 50 הַבְּהִמִית, לְבַרְרָם להפריד בין
 51 הטוב והרע המעורבים בהם וּלְזַכְּכֶם
 52 לזכך ולעדן את הגוף הגשמי ואת
 53 הנפש הבהמית, שְׁגַם הֵם יִתְעַלּוּ
 54 בְּמִדְרֵיגַת הָאֱלֻקוֹת. וְלָכֵן בגלל
 55 שעבודת ה' הנכונה היא תוך שיתוף
 56 פעולה וסיוע לגוף אֲמָרָה תּוֹרָה
 57 כדברי התלמוד הירושלמי האמורים
 58 לעיל דִּינִיךָ די ומספיק לך בְּמָה
 59 שְׂאֲסַרְתָּךְ תּוֹרָה, וְאִין לְאָדָם
 60 לִידוּר נְדָרִים לְאִסוּר עַל עֲצָמוֹ
 61 דְּבָרִים הַמּוֹתָרִים, כִּי
 62 שְׂתַקְלִית הַפְּנֹנָה של כללות בריאת
 63 העולם היא בְּעִנְיַן הַבִּירוּרִים
 64 וכיוון שכן צריך להבין לשם מה נועד
 65 כל ענין הנדרים?
 66 אלא הביאור:
 67 אָמַנְם¹¹, כָּל זֶה המבואר לעיל על
 68 כך שלאמתו של דבר לא רצוי לפרוש
 69 מענייני העולם אלא יש לעבוד את ה'
 70 עם הגוף ולזככו ועם הגשמיות
 71 ולהעלותה לקדושה הוא בְּאָדָם
 72 יִשְׂרָאֵל הוּלָף¹², וְהִנּוּ שֶׁהוּלָף
 73 בְּדִרְף הַיְשָׁרָה כו', והנהגתו
 74 ומעשיו הם לפי הוראות התורה אָבֵל
 75 מִי שֶׁחָטָא וּפָגַם כמבואר
 76 במקומות רבים כי החטא יוצר פגם בנפש האדם וכן למעלה כביכול (ובלשון
 77 רבנו הזקן באגרת התשובה שבספר התניא פרק א': "הועובר על מצות לא
 78 תעשה, עלייך שנדבק הרע בנפשו עושה פגם למעלה בשרשה ומקור חוצבה"
 79 של הנפש) וְעֵבֶר אֶת הַדִּרְףָּ וְעֵבֶר על דרכי התורה, וְרוֹאֵה
 80 בְּנַפְשׁוֹ שְׂאִי-אֶפְשָׁר לוֹ שאין לו את היכולת לְבַרְרָא אֶת הַדְּבָר וְהוּא
 81 יודע בעצמו שאם ירבה להיות שקוע בענייני העולם, הדבר יפגע במצבו
 82 הרוחני, אָזִי הַעֲצָה לאותו אדם הִיא שְׁפוֹרֵשׁ עֲצָמוֹ וְנִדְרָה הַנְּאָה
 83 ומקבל על עצמו איסור גַּם מִדְּבָר הַמּוֹתָר, וּכְדָבְרֵי כ"ק מו"ח
 84 מורי וחמי אָדְמו"ר הרבי הרי"צ (רבי יוסף יצחק מליובאוויטש, חותנו

פינחס (כט, לט). (7) ראה תנחומא נשא טז. בחוקתי ג. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפ"ו. ובכ"מ. (8) אבות פ"ג מ"ג. (9) אגרות-קודש אדמו"ר מהורי"צ ח"ג ע' שכה. הועתק ב"היום יום" כח שבט. כתר שם טוב בהוספות סימן כא. וש"נ. (10) משפטים כג, ה. (11) ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1076 ואילך. (12) ע"פ לשון הכתוב - קהלת ז, כט.